

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Kateřina Judová**

Název práce: **Rechtsextremistische Angriffe gegen Einwanderer im wiedervereinigten Deutschland: Fälle Mölln und Solingen**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Bc. Michal Dimitrov

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Aktuálně probíhající proces s Beate Zschäpeovou jako jedinou přeživší představitelkou teroristické skupiny *Nationalsozialistischer Untergrund* (NSU), tedy organizace, která i díky bezprecedentnímu selhání úřadů v předchozí dekádě provedla více než desítku vražedných útoků cílených proti imigrantům, ukazuje aktuálnost tématu pravicového extremismu v Německu. Z tohoto důvodu je významné zkoumat motivy útočnicků a pokusit se nalézt okamžik, kdy latentní nesnášenlivost vůči cizincům může přejít v otevřenou násilí. Kateřina Judová se ve své bakalářské práci zabývá dvěma exemplárními útoky zápalnými láhvemi proti přistěhovalcům s obětmi na životech (v Möllnu a Solingenu), a to v kontextu vlny nesnášenlivosti vůči cizincům, která se v Německu zvedla krátce po sjednocení obou německých států na počátku 90. let. Ve své práci si autorka klade za cíl (viz str. 13) zjistit, proč k útokům došlo, kdo byli pachatelé a jaké bylo jejich sociální pozadí, jakou roli hrál kontext lokální a národní politiky, zda ve městech před útoky docházelo ke kulturním konfliktům mezi většinovou společností a imigranty a jakou roli hrála existence organizovaného pravicově-extremistického tábora. Výsledkem komparativní analýzy je srovnání obou případů a identifikování proměnných, které mohly útoky v Möllnu a Solingenu ovlivnit a které by obecně mohly platit i pro další podobné útoky, ať už v minulosti či budoucnosti. Cíl práce i formulaci cílů lze považovat za zcela relevantní pro bakalářskou práci v oboru Česko-německá studia.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Kateřina Judová své práci, kterou pojala jako komparativní případovou studii, poskytuje velmi dobré teoretické a metodologické zázemí, neboť jako výchozí bod svého zkoumání využívá významnou studii Rogera A. Karapina publikovanou v roce 2002 k příčinám masových výtržností a útoků v nových spolkových zemích. Karapin ve své studii srovnal dvě strukturálně podobná saská města, v nichž v průběhu několika let vzrostl počet cizinců (resp. žadatelů o azyl) a hledal důvody pro to, proč v jednom z měst (Hoyerswerda) k útokům došlo a ve druhém (Riesa) nikoliv. Na základě toho Karapin stanovil hypotézu, kterou Kateřina Judová ve své práci ověřuje (resp. testuje), a to na příkladu dvou negativních případů ve starých spolkových zemích, tedy v Möllnu (Šlesvicko-Holštýnsko) a Solingenu (Severní Porýní-Vestfálsko). Lze velmi pozitivně hodnotit, že autorka pouze nepřejímá Karapinovu konstrukci, ale obohacuje ji o vlastní, novou a relevantní proměnnou, tedy sociální původ útočnicků (Karapin jí nevěnoval pozornost, neboť zkoumal případ masového výtržnictví vůči ubytovným žadatelům o azyl, zatímco v Möllnu a Solingenu došlo k cíleným útokům malé organizované skupiny – v každém případě jsou Karapinovy hypotézy nosné i pro oba autorkou zkoumané útoky). Kateřina Judová odevzdala práci, která má logickou strukturu a obsahuje poměrně jasnou argumentaci, jež ve svém důsledku vede k ověření Karapinových hypotéz, jak je zformulováno i v závěru práce. Autorka na základě sesbírané literatury velmi dobře a co možná detailně popsala oba útoky samotné v kontextu stanovených proměnných a hledala mezi oběma případy souvislosti a rozdíly.

Z hlediska věcného zpracování práce splňuje požadavky bakalářské práce, ovšem nelze přehlédnout v některých místech poněkud problematickou práci s literaturou, zejména tou s (krajně)levicovou orientací (viz např. převzetí spojení „mörderische Welle“ na str. 27). Koneckonců kapitola kritika literatury je velmi sporá (byť pro bakalářskou práci ještě dostačující), zvláště co se týče (kritiky) použitých zdrojů a pramenů při analýze obou konkrétních případů. Odstup autorky od citované literatury zpochybňuje i nepoužívání konjunktivu. Lze přivítat, že se autorka velmi detailně věnuje deskripci obou útoků, ovšem rušivě působí přílišné a pro cíl práce nepodstatné informace z rozhovorů psychiatra s obviněnými v rámci vyšetřování případu möllnských žhářů (např. skutečnost, že útočnick byl majitelem psa a jedovatých pavouků či že nechtěl chodit k lékaři, takže mu v horní čelisti chybělo několik zubů, str. 36). Lze to vnímat jako příklad ne zcela dokonalé schopnosti autorky koncentrovat se v textu na

podstatné a relevantní informace a argumenty, nehledě na nabobtnání textu na rozsah, který se téměř blíží rozsahu práce diplomové.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Co se formálního a jazykového zpracování týče, předložila autorka podprůměrnou práci, což jistě také souvisí se skutečností, že není rodilou mluvčí. Text v němčině sice očividně prošel jazykovou korekturou, která odstranila většinu gramatických chyb, ovšem stylisticky je práce na velmi slabé úrovni. Charakteristikou víceméně celého textu je rušivá kostrbatost (často kvůli nesprávnému slovosledu), která ztěžuje jeho čtivost a orientaci v jednotlivých faktech a argumentech. Bohužel zhruba od str. 44 počet gramatických chyb a překlepů rapidně narůstá (a vrcholí v kapitole o reflexi útoků v českých médiích), což může souviset i s rychlým dokončováním práce těsně před termínem odevzdání. Na to ovšem nelze brát ohled. Za všechny překlepy zmíníme např. název města Riesa, který se na různých místech textu objeví i ve formě Risa, Reise, Reisa. Některé věty jsou gramaticky správně, ale stylisticky a sémanticky nesrozumitelné (např. „Gemäß Karapin gab es einige der grundlegenden Hypothesen, die mit den fremdenfeindlichen Angriffen verbunden sind“, str. 31). Dalším z nedostatků je absence používání konjunktivu, což také zpochybňuje kvalitu kritické práce autorky s literaturou. Z formálního hlediska je na některých místech textu problematická práce s citacemi a poznámkovým aparátem, např. chybí odkaz na literaturu (za více příkladů viz „Laut dem Interview, das der freigelassene Gartmann vor einigen Tagen gab, war er schon vor dem Anschlag in Solingen in ausländerfeindlichen Aktionen in der Region tätig“, na str. 41) nebo autorka v textu v uvozovkách cituje základní a obecně známá fakta (např. str. 25 a 27).

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Kateřina Judová odevzdala, co se kvality týče, v řadě ohledů ambivalentní práci. Na jedné straně má její text logickou strukturu a silné teoretické a metodologické zázemí v podobě testování hypotéz významné Karapinovy studie, přičemž autorka dokáže zmíněnou studii kriticky reflektovat, přenést a rozšířit na své dva velmi dobře popsané a analyzované případy a zformulovat (víceméně) srozumitelný závěr, který obsahuje i výsledek testu Karapinových hypotéz; Kateřina Judová tak v tomto ohledu zaznamenala výsledek, který lze u bakalářské práce označit jako nadprůměrný. Na druhé straně má text podstatné slabiny, především co se týče formálního a jazykového zpracování, což bohužel výrazně devaluje věcnou kvalitu práce (metodologický postup, detailnost zpracování obou případů v kontextu stanovených nezávislých proměnných). Problematická je na několika místech také práce s literaturou (otázka možného nedostatečného odstupu od případné ideologické předpojatosti používaných zdrojů).

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

1. **Jaké problémy musela autorka řešit při rešerši relevantní literatury a jak to ovlivnilo její možnosti testovat Karapinovy hypotézy?**
2. **Abstrakt práce ve svém závěru nabízí poněkud zmatené (či těžko srozumitelné) shrnutí výsledků práce. Může autorka komisi výsledek svého výzkumu blíže objasnit?**

6. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

Vzhledem ke kvalitnímu věcnému zpracování a i přes významné formální a jazykové nedostatky doporučuji bakalářskou práci Kateřiny Judové k obhajobě a hodnotím ji stupněm **DOBŘE (3).**

Datum: 6. června 2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.